

EMELÇİ-MERGEN

Ak talaydın büginde,
Arjan suunıñ caradında
Añdap-kuştap mineten
Ak-koñır attu, 5
Kandıkçı dep emegendü,
Emelçi-Mergen dep uulçaktı
Bay-Barçıkay curtap catti.
Bir katap Bay-Barçıkay ayttı:
“Cañıs erke uulımdı 10
Cakşı kursakla azıraydım,
Ayılda oturgan ejimdi
Amtandu aşla kündüleydim” – dep,
Kandıkçıga aydıp turdı.
Koñır adın eertep iydi, 15
Arçımagin beletedi,
Añdap bararga cepsendi.
Onı körgön Emelçi-Mergen
Oturar cerin tappay turdı.
“Adamla kojo baratam!” – dep, 20
Arı-beri cügürip turdı.
“Caş kijiniñ corıgı katu,
Caanazañ, balam, bararıñ,
Emdi eneñle üyde otur,
Erge cetsenñ añaarıñ” – dep, 25
Bay-Barçıkay uulçagınıñ
Bajın sıymap toktodot.
“Cok! Cok!.. Bararım!

*Ak nehrin kıvrımında,
Yer altı suyunun kıyısında
Hayvan, kuş avlarken bindiği
Ak-koñır atlı,
Kandıkçı adlı eşli,
Emelçi-Mergen adlı oğullu
Bay-Barçıkay yaşadı.
Bir defasında Bay-Barçıkay şöyle dedi:
“Tek nazlı oğlumı
İyi yiyecekle doyurayım,
Evde oturan eşime
Lezzetli yemek ikram edeyim.” diye,
Kandıkçı'ya söyledi.
Konur atını eyerledi,
Heybesini hazırladı,
Ava çıkmak için silahlarını aldı.
Onu gören Emelçi-Mergen
Oturduğu yerde duramadı.
“Babamla birlikte gideceğim!” diye,
Öteye beriye koşup durdu.
“Küçüğün yolu katıdır,
Yavrım, büyüdüğünde gidersin,
Şimdi ananla evde otur,
Er çağına yetsen avlanırsın.” diye,
Bay-Barçıkay oğlunun
Başını sıvazlayıp durdurdu.
“Hayır! Hayır!.. Gideceğim!*

Corıktañ men ayabazım.
Adam albaza, açınarım, 30
Aldınañ boyım aña darım” – dep,
Emelçi-Mergen korkıştanıp,
Erkelü cöpkö kirbey turdı.
“Uulıñdı kojo aparzañ,
Uur, küç bolor bo? 35
Kojo aña dadıp üretseñ,
Kiyninde caman bolor bo?
Balabıs cürümge taskaza,
Boyıbıska cakşı emes pe?
Caštañ ala iştenze, 40
Cajına tuza bolbos po?” – dep,
Emegeni Bay-Barçıkayga
Erten-eñir aydıp turdı.
Barar küni kelgende,
Bay-Barçıkay atandı. 45
Uulçaktıñ küünin candırbay,
Uçkaştırıp kojo apardı.
Adalu-uuldu aña dagıladı,
Arka-tuunı kergiledi.
Aña dar olorgo tuştabadı, 50
Azık-tülügi bojoy berdi.
Canar aldında Bay-Barçıkay
Cañıs mıygak adıp aldı.
Odulanıp otura berdiler,
Otko etteñ kaynattılar. 55
Toyo ajanıp bojoylo,
Tokınap, amırap uyuktadılar.
Erten tura Bay-Barçıkay
Uykudañ oygonıp turup keldi.
Ettiñ artkanın emegenine 60
Aparar dep tappadı.
Uulinañ surap ugar bolzo,
Unçukpay tömön körör boldı.
Tünde uulçağı turala,
Tügeze etti cip saltır. 65
“Eneñdi sen kilebes,
Er boyıñ uyalbas,
Kılığıñ seniñ caman” – dep,
Adazı uulina korkıştu
Aydarı çok açındı. 70
“Mındıy kılıktı sen bolzoñ,
Mında seni artırarım,
Caštañ ala mındıy bolzoñ,
Ada-eneñe uyat bolor!” – dedi.
Baza tün kilerde, 75
Karañuyda uulı astıkpas boldı.
“Karu adam meni alıgar!
Kaçan da caman kılmbazım,
Cañıskan meni taştıbagar,
Cajına slerdi kileerim. 80
Ölör küni ger cetkençe,
Öştüniñ kolına berbezim!

Ben yoldan çekinmem,
Babam yanına almasa, kızarım,
Ben önden avlanırım.” diye,
Emelçi-Mergen huysuzlanıp,
Güzel sözlere kanmadı.
“Oğlunu da beraber götürsen,
Ağır, zor olur mu?
Beraber avlanmayı öğretsen,
Sonra kötü mü olur?
Yavrumuz hayata alışsa,
Bizim için iyi olmaz mı?
Küçüklüğünden beri çalışsa,
Hayatına faydası olmaz mı?
Karısı Bay-Barçıkay’a
Sabah akşam böyle söyledi.
Gidecek günü geldiğinde,
Bay-Barçıkay yola çıktı,
Oğlunun gönlünü kırmamak için,
Terkisine bindirip götürdü.
Baba oğul avlandı,
Ormanı, dağı gezdiler.
Onlara av rastlamadı,
Azıkları tükendi.
Dönmeden Bay-Barçıkay
Bir geyik avladı.
Kamp kurup oturdular,
Eti ateşte kaynattılar.
İyice doyduktan sonra,
Rahat, huzurlu uyudular.
Sabah erken Bay-Barçıkay
Uyanıp kalktı.
Etin artanını karısına
Götürmek istedi, fakat bulamadı.
Oğluna sorduğunda,
O konuşmayı, yere baktı.
Gece oğlu kalkıp,
Etin hepsini yemiş.
“Sen anana merhamet etmez,
Erkekliğinden utanmaz,
Ne kadar kötü huyluymuşsun.” diye,
Babası oğluna çok fazla
Anlatılamayacak kadar kızdı.
“Sen böyle huylu olursan,
Seni burada bırakırım,
Küçükken böyle olursan,
Babana, anana utanç olur!” dedi.
Tekrar gece girdiğinde,
Karanlıkta oğlu yolunu kaybetti.
“Sevgili babam beni alın!
Bir daha kötülük yapmam,
Beni yalnız bırakmayın,
Size her zaman merhamet ederim.
Siz ölene kadar,
Düşmanın eline vermem!

Ogıbis bistiñ tıgıbas” – dep, Bay-Barçıkay kuuçındadı, Bajın tayanıp, sanaarkadı. Adazımıñ aytkanın Emelçi-Mergen toobodı, Ak-koñır adına Eerdi arta salıp iydi. Küler koloñdı bektey tarttı, Kümüş üygendi çümdep suktı, Cerge cadıp añdandı, Ceten ceti kerildi, Onıñ kiyninde turup çıktı, Oygor baatır bolo berdi. Ama-tomo sıgırdı, Açu-koron kıygırdı, Ak-koñır at silkindi, Adazı uulın tanıbay turdı. Ak-koñır at silkindi, Agaş-taştı çapçıdı, Arjan suunı içindi, Argımak at bolo berdi. Emelçi-Mergen adına mindi, Eles edip arı boldı, Turgan izi bar boldı, Bargan izi çok boldı. Bay-Barçıkay baraksan Bargan aayın bilbedi. Kadap koygon kazık çılap, Kaykap, cañıskan tura kaldı. Ak-koñırdıñ mañıma Kaya-taştaş añdanıjat, Emelçi-Mergenniñ kojoñına Kara agaştar caykanıjat. Kańça cüzün añdar Kaykap, kiynineñ körüp kalat. Kańça tümen kuştar Uçup, kiynineñ cetpey kalat. Anayda barıp cadala, Ak-koñır tura tüştı. Oñ kulagın olıy saldı, Oñ tizege çögödödi, Cerdiñ kadın tıñdadı, Ceten ceti bışkırdı. Sol kulagın solıy saldı, Sol tizezin cıga bastı, Teñeri tübin tıñdadı, Tereñ tınış tartındı. Emelçi-Mergen attañ tüştı, Ermektejerge oturıp iydi. “Altın tüktü argımak, Arıganıñ bildiñ be? Aldımda catkan bu colım Cetkerlüzin sestıñ be? Ercenelü argımak,	140 145 150 155 160 165 170 175 180 185 190	<i>Bizim okumuz işe yaramaz.” diye, Bay-Barçıkay konuştı, Başına dayanıp, düşündü. Babasının söylediklerine Emelçi-Mergen itibar etmedi, Ak-koñır atına Eyerini yerleştirdi. Bronz kolanı sıkıca çekti, Gümüş dizgini ustalıklı taktı, Yere yatıp yuvarlandı, Yetmiş yedi kez gerildi, Sonra ayağa kalktı, Mükemmel bahadır oldu. Öteye beriye ıslık çaldı, Acı acı naralar attı, Ak-koñır at silkindi, Babası oğlunu tanıyamadı. Ak-koñır at silkindi, Ağacı, taşı tepti, Kutsal yer altı suyundan içti, Argımak at oldu. Emelçi-Mergen atına bindi, Uzaklaşıp gözden kayboldu, Durdduğu yerde izi kaldı, Gittiği izi yok oldu. Zavallı Bay-Barçıkay Nereye gideceğini bilemedi. Saplanmış kazık gibi, Şaşırıp, tek başına kaldı. Ak-koñır ’ın koşuşundan Kayalar, taşlar yuvarlandı. Emelçi-Mergen ’in şarkısına Kara ağaçlar ırgalandı. Türlü türlü hayvanalar Şaşırıp, peşinden baktılar. Sayısız kuşlar Uçup, peşinden yetişemediler. Böylece giderken, Ak-koñır durdu. Sağ kulağını sağa eğdi, Sağ dizinin üstüne çöktü, Yerin katını dinledi, Yetmiş yedi kez pıskırdı. Sol kulağını sola eğdi, Sol dizini kırdı, Göğün dibini dinledi, Derin derin nefes çekti. Emelçi-Mergen attan indi, Konuşmak için oturdu. “Altın tüylü argımak, Yorulduğunu mu anladın? Önümdeki yolumun Korkunç olduğunu mu sezdin? Kıymetli argımak,</i>
--	---	--

Ölörimdi bildiñ be?
Emelçi-Mergen baatırđıñ
Ceñeteniñ sestıñ be?
Caman-cakşızın cajúrbay,
Cartın aytsañ, nõkõrim. 195
Ölümde, cürümde uçurın
Öskõlõtpõzõñ, nacım!” – dedi.
“Açap Celbegenniñ curtı
Aldıbısta cadırđı.
Alıp baatır kelgejin,
Kırer ceri cok emtir. 200
Attu kiji aylanza,
Ödõr colı cok emtir.
Kaya-taşka cüreten
Kara sığın men boloyın,
Karañuy tünde uçatan 205
Kara mürküt sen bol” – dep,
Ak-koñır at ayttı.
Añ bolup mañtay berdi.
Emelçi-Mergen añdandı,
Kara mürküt bolo berdi. 210
Eki kanadın caya tartıp,
Een teñerige uçup çıktı.
Cer-telekeydi şıñdedi,
Celbegenniñ curtın köstõdi. 215
Ak-koñır at deze
Kara sığın bolup algan,
Açu-koron bustap iydi,
Kara tayganı cemire süsti,
Tuyuk çıtıñ ağaştarın 220
Turgan cerine cıga süsti.
Emelçi-Mergen uçup körzõ,
Enezi Celbegenniñ kolında
Iylap, komıdap oturdı.
“İltam õltür!” – dep kıygırıp turdı. 225
Cutpa Celbegen onı cibey,
Carajın körüp bojobos boldı,
Ces õrgõõniñ içinde
Emegen edip alarga turdı.
Onı körgõn Emelçi-Mergen 230
Ot-calbıştıy izip çıktı,
Eki közi çağılaja berdi.
Eki kanadı kurçıy berdi.
Calkın keptü uçup tüşti,
Caagina Celbegendi tajıdı, 235
Koldorınañ enezin kodoro soktı,
Koltıgına sugup, uçup çıktı.
Celbegen algırıp, tura cügürdi,
Ces maltazın ala koydı.
Kara mürkütle sogujarga, 240
Kalaktap, üydeñ cıga cügürdi.
Onıñ kiyninde Celbegen
Alañ kaykap tura berdi.
Tuygaktu neme mañtap õtpõs

Öleceğimi bildin mi?
Bahadır Emelçi-Mergen'in
Yeneceğini sezdin mi?
Kõtiyü, iyiyi gizlemeden,
Doğruyu söylesen, dostum.
Ölümde, hayatta karşılaşacağımızı
Değştirmesen, dostum!” dedi.
“Aç gözli Celbegen'in yurdu
Önümüzde duruyor.
Buraya gelen bahadıra
Girecek yer yokmuş.
Atlı kişi etrafında dönse,
Gececek yolu yokmuş.
Kayada, taşta dolaşan
Kara geyik olayım ben,
Karanlık gecede uçan
Kara kartal sen ol.” diye,
Ak-koñır at söyledi.
Geyik olup koştı.
Emelçi-Mergen yerde yuvarlandı,
Kara kartal oluverdi.
İki kanadını yayıp,
Uçup geniş göğe çıktı.
Yeryüzünü inceledi,
Celbegen'in yurduna baktı.
Ak-koñır at ise
Kara geyik oldu,
Acı acı böğürdü,
Süsüp kara dağı yıktı,
Geçilmez ormanın ağaçlarını
Süserek durdukları yere yıktı.
Emelçi-Mergen uçarak baktı ki,
Anası Celbegen'in elinde
Ağlayıp, sızlayıp oturuyor.
“Hemen öldür!” diye bağıırıyordu.
Aç gözli Celbegen onu yemeyip,
Güzelliğine bakıyordu,
Bakır sarayın içinde
Kendine eş yapmayı düşünüyordu.
Onu gören Emelçi-Mergen
Ateş gibi ısındı,
İki gözü parıldadı.
İki kanadını saldı.
Şimşek gibi uçup indi,
Celbegen'in yanağını tokatladı.
Anasını elleriyle sıkı kavrayıp,
Koltuğuna sıkıştırıp, uçup çıktı.
Celbegen öfkelenip, kalkıp koştı.
Bakır baltasını aldı.
Kara kartalla savaşmak için,
Bağırarak evden çıkıp koştı.
Ondan sonra Celbegen
Şaşırıp durdu.
Toynaklı canlının geçemeyeceği

Enezile kelip cattı.		<i>Anasıyla geliyordu.</i>
Ak-koñır at deze		<i>Ak-koñır at ise</i>
Altın calın caya salgan,	300	<i>Altın yelesini yaymış,</i>
Attu-çuulu Emelçi-Mergen		<i>Anlı şanlı Emelçi-Mergen</i>
Ayrı kolın suy salgan,		<i>Kollarını uzatmış,</i>
Ay kanattu kuştañ artık,		<i>Ay kanatlı kuştan güzel,</i>
Atkan oktoñ olor türgen		<i>Atılan oktan hızlı</i>
Uçup kelip catkanı	305	<i>Uçup gelişi</i>
Kükürt bolup ugulgan emtir.		<i>Gök gürültüsü gibi duyulmuş.</i>
Olordıñ körgön köstöri		<i>Onların gözleri</i>
Soloñı bolup carıgan emtir.		<i>Gökkuşağı gibi parıldamış.</i>
Ança-mınça bolbodı,		<i>Çok geçmeden,</i>
Albatı utkıp kıygırıştı.	310	<i>Halk bağırdı.</i>
Emelçi-Mergen baatır		<i>Bahadır Emelçi-Mergen</i>
Ene altayına uçup tüştı.		<i>Uçarak gelip ana yurduna kondu.</i>
Ceten kiji cügürjip,		<i>Yetmiş kişi koşup,</i>
Ceñ tudarga kelgiledi,		<i>Yenini tutmaya geldi,</i>
Altan kiji at alarga	315	<i>Altmış kişi at almak için,</i>
Alakan badişpay, kelgiledi.		<i>Elleri birbirine vurarak geldiler.</i>
“Caan kaan emes edim,		<i>“Büyük kağan değilim,</i>
Cañı öskön bala edim,		<i>Yeni yetişen delikanlıyım,</i>
Adımdı boyım buularım,		<i>Atımı kendim bağlarım,</i>
Aylıma boyım kirerim” – dep,	320	<i>Evime kendim girerim.” diye,</i>
Emelçi-Mergen ulustardı		<i>Emelçi-Mergen insanları</i>
Ergegile cayladıp iydi.		<i>Parmağıyla öte itti.</i>
Bay-Barçıkay korkıştu süündi,		<i>Bay-Barçıkay çok sevindi,</i>
Bajm kabıra tudundı,		<i>Başını sıkıca tuttu,</i>
Emegenin barıp okşodı,	325	<i>Gidip karısını öptü,</i>
Erke uulın kuçaktadı.		<i>Sevgili oğlunu kucakladı.</i>
“Cañıs uulım baatır dep,		<i>“Tek oğlum bahadır diye,</i>
Cajma men sananbagam,		<i>Bugüne kadar düşünmemiştim,</i>
Emegenim tirü dep,		<i>Karım diri diye,</i>
Aldınañ turguza bilbegem” – dep,	330	<i>Hiç aklıma gelmemişti.” diye,</i>
Alañ kaykap, Bay-Barçıkay		<i>Şaşırıp, Bay-Barçıkay</i>
Albatı-congo aydıp turdı.		<i>Halka söyledi.</i>
Toy edip cirgaarga,		<i>Toy yapıp eğlendikten sonra,</i>
Tokınap amır oturarga		<i>Rahatça dinlendikten sonra,</i>
Añdap bararga keliştı.	335	<i>Avlanma zamanı geldi.</i>
Emelçi-Mergen eerlü adın		<i>Emelçi-Mergen eyerli atını</i>
Elbiy-selbiy tartıp iydi,		<i>İleri geri çekti,</i>
Kastak miltığın cükktenip,		<i>Tüfeğini yüklenip,</i>
Kança künge añday berdi.		<i>Günlerce avlandı.</i>
Ceeren sığın añdarı	340	<i>Kızıl geyikleri</i>
Cer toozınañ atkıladı,		<i>Yerin tozuyla vurdu,</i>
Ayu, börü colıkkanda,		<i>Ayı, kurt rastladığında,</i>
Alakandap öltürip turdı.		<i>Tokatlayıp öldürdü.</i>
Ak möñkülü taygalarđı		<i>Ay zirveli dağların</i>
Kırılray cortup añdadı,	345	<i>Kırında at koşturup avlandı,</i>
Agarıp catkan çöldördı		<i>Ağarmış çölleri</i>
Keçire celip corıktadı.		<i>Geçip gitti.</i>
Artınganı köp boldı.		<i>Yükü çok oldu.</i>
Ayılga canar öyi cetti.		<i>Eve dönme zamanı geldi.</i>
Ceti baştu Celbegen	350	<i>Yedi başlı Celbegen</i>

Cer-Altaydı ödö berdi, Emelçi-Mergendi nekejip, Eldi-condı cuulap keldi. Bay-Barçıkaydıñ aylında Bastıra cuulgan ulustı	355	<i>Yer Altay'ı geçti, Emelçi-Mergen'in izini sürüp, Halkla savaştı. Bay-Barçıkay'ın evinde Toplanan bütün insanları Gece gündüz yedi, Sayısız nehrin suyunu içip tüketti, Bay-Barçıkay'ı sıkıca kavradı, "Çocuğun nerede?" diye sordu. Yoksul Bay-Barçıkay Celbegen'e bir şey söylemedi, Tek oğlunun hayatını Korumak için, ses çıkarmadı. Celbegen onu diri diri Gerip yere bağladı. Etinden bir parça koparıp, Onu biraz sorguladı. İhtiyar Bay-Barçıkay Bir söz bile söylemedi. Sonra Celbegen Otuz başlı muzrağını Getirip ateşte kızdırdı, Öfkelenen ihtiyarı Sayısız yerinden deldi. "Ah!" deyişi duyulmadı, Yalvardığı görülmedi. Bay-Barçıkay'ı saç örgüsünden Getirip kutsal kavağa astı, Altına ateş yaktı, Onu dumana tuttu. Güçlü yaratılışlı ihtiyarın İki kaşının arasına İki gözünün kıyısına Gözünün yaşı düğümlenip, Durup kalmış. Şişip, iyece semirince, Celbegen rahatlayıp dinlendi. Yalnızca Kandıkçı'nın Güzelliğine şaşırıp baktı. Ağzından çıkan yılanları Sürünüp burnuna girdi, Burnundan çıkan kurbağaları Sıçrayıp ağızına girdi. Kendine eş alma isteği Böylece belli oldu. Celbegen böylece otururken, Ağaçlar, taşlar silkindi, Akarsular kıyılarından taştı. Birden şimşek çaktı, Yiğit bahadır Emelçi-Mergen'in Geldiği göründü. Ak sis nefesli, Kızıl ateş gibi yüzü, Yüz kirişli sadağını</i>
Tündü-tüştü cudup turdı, Tümen suunı soolto içti, Bay-Barçıkaydı kabıra tuttu, "Balañ kayda?" – dep suradı. Coktu Bay-Barçıkay Celbegenge ermek aytpadı, Cañıs uulınıñ cürümin Cajırıp, unçukpay otura berdi. Celbegen onı tirüge Cerge keriy tartıp aldı,	360 365	
Kiçinekteñ edin üzüp, Kiçinekteñ onı şıladı. Bay-Barçıkay apşıyak Bir de sös aytpadı. Onıñ kiyninde Celbegen Odus baştu şibeezin Otko ekelip kızıttı, Katulangan apşıyaktı Kañça, kañça üyttey saydı. "Co!" degeni ugulbadı, Caynaganı bildirbedi. Bay-Barçıkaydı kecegezineñ Bay terekke aparıp ildi, Aldımañ örö ottoñ saldı, Aayı-bajı cok ıştadı. Erlü bütken apşıyaktıñ Eki kabagınıñ ortozında, Eki köziniñ beltirinde Köstiñ caji tüülip, Toktop kalgan turar boldı.	370 375 380	
Kööp, tastaya semirele, Tokınap, Celbegen amıradı. Kara cañıs Kandıkçınıñ Carajın kaykap körüp oturdu. Oostoñ çıkkan cılandarı Tumçugına cılıp kirer boldı, Tumçuktañ çıkkan bakaları Oozına sekirip kirer boldı. Emegen alarga cürgeni Emdi mınañ cartaldı. Anayıp Celbegen oturgança, Ağaş-taştar silkindi, Ağın suular ajındı. Kenerte calkın cart etti, Kezer baatır Emelçi-Mergen Kelip catkanı köründi. Kuu tumandıy tınıştı, Kızıl örttiy çıraylı, Cüs tekpelü saadagin	385 390 395 400	

Alp baatır Emelçi-mergen
Ceti baştu Celbegendi 460
Ceti cerdeñ keze çaptı.
Celbegen anayda ölüp kaldı,
Cerdeñ üsti amır boldı.
Emelçi-Mergen ene-adazın
Oyto cürümge burıdı. 465
Altay içinde albatını
Emelçi-Mergen bastıra cuudı.
Ölgön ulustıñ sööktörin
Ömölöjip tutkuladı.
Ölgöndördi körölö, 470
Öksöp, öksöp ıyлаştı.
Onıñ kiyninde onçolorı
Oyto kelip Celbegendi kördi,
Onıñ ölgönine süünijip,
Odus cılga cırgagıladı. 475
Emelçi-Mergenniñ iydezi
Elge-congo maktaldı.

*Alp bahadır Emelçi-Mergen
Yedi başlı Celbegen'i
Yedi yerinden kesti.
Celbegen böylece öldü,
Yeryüzüne huzur geldi.
Emelçi-Mergen,anası, babası
Tekrar hayata döndü.
Altay içindeki halkı
Emelçi-Mergen hepsini topladı.
Ölen insanların cesedini
Hep beraber gömdüler.
Ölenleri görünce,
İç çekip, hıçkırarak ağlaştılar.
Sonra hepsi
Gelip Celbegen'e baktı,
Onun öldüğüne sevinip,
Otuz yıl şölen yaptılar.
Emelçi-Mergen'in gücünü
Halk övdü*